

В.М. Шевчук

E-mail: vika_makarevich@i.ua

ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ФУНКЦІЙ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ-ДЕФЕКТОЛОГА

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Професія вчителя-дефектолога відрізняється від професії вчителя масової школи, тим що потребує широких морально-етичних, когнітивних, емоційно-вольових та цілого ряду якостей особистості. Не кожен вчитель загальноосвітніх закладів, зможе здійснювати обов'язки вчителя-дефектолога. Розглянемо які саме функції від вчителя-дефектолога вимагає сучасність:

1. Діагностична – проведення комплексної діагностики розвитку дитини.
2. Орієнтаційно-прогностична – визначення завдань діяльності та прогнозування її результатів.
3. Конструктивно-проектувальна – проектування власної педагогічної діяльності, відбір оптимальних способів реалізації поставлених завдань.
4. Корекційна – створення оптимальних умов для повноцінного розвитку дітей з особливими потребами.
5. Організаційна – організація навчально-виховного процесу.
6. Інформаційно-пояснювальна – отримання інформації, використання її в своїй діяльності, надання необхідної інформації учням, їх батькам, колегам.
7. Комунікативно-стимулююча – володіння засобами вербального та невербального спілкування та застосування їх задля досягнення певної мети.
8. Аналітико-оцінювальна – здійснення контролю навчально-виховного і корекційного процесу на основі аналізу результатів своєї діяльності.
9. Дослідницько-творча – збір, опрацювання та використання нової інформації для розв'язання професійних завдань.

Вчитель-дефектолог – це високоморальна людина з високим рівнем інтелектуального розвитку та професійної підготовки, яка щиро зацікавлена у результатах своєї праці і вміє знаходити спільну мову з дітьми, їх батьками та своїми колегами. На нашу думку, вчитель дефектолог для створення позитивного іміджу власної професії має володіти такими характерологічними особливостями, а саме: 1. Соціальні потреби: потреба у спілкуванні з дітьми; прагнення до удосконалення своїх знань, умінь і навичок; потреба використовувати набуті знання для допомоги дітям. 2. Соціальна і професійно-педагогічна спрямованість: соціальна активність; щира зацікавленість у позитивних результатах власної діяльності, впевненість в оптимістичній перспективності корекційного впливу; відповідальність. 3. Ставлення до вихованців: гуманність, порядність, емпатія, вимогливість, терпимість, тактовність, доброта, любов, повага. 4. Ставлення до членів сім'ї дитини: готовність до співпраці, гуманність, чесність, емпатія, справедливість, повага, співчуття. 5. Інтелектуальні риси: спостережливість, критичність мислення, логічність, творча уява, критичність мислення, вміння прогнозувати результати своєї діяльності.

6. Вольові риси: високий рівень самоконтролю, наполегливість, цілеспрямованість, готовність долати труднощі, організованість, рішучість. 7. Емоційні риси: врівноваженість, емоційна стійкість, емоційна виразність, контрольованість емоцій, щирість. 8. Професійні якості: педагогічний такт, професійне самовиховання, здатність творчо підходити до вирішення поставлених завдань, готовність до непередбачуваних ситуацій та пошуку конструктивного виходу з них, педагогічна майстерність, вміння схилити на свій бік, здатність викликати довіру, професійна порядність, чесність; висока працездатність.

Професія вчителя-дефектолога вимагає від спеціаліста володіння знаннями необхідними для створення оптимальних умов для розвитку дитини, реалізації її потенціалу: здійснення діагностичної діяльності, організації навчально-виховного процесу, забезпечення корекційно-розвивальної спрямованості навчання, реалізації індивідуального та диференційованого підходу в роботі з дітьми, налагодження співпраці з батьками учнів та спеціалістами інших галузей.

Корекційний педагог повинен вміти проводити діагностичне обстеження, планувати свою діяльність з урахуванням пріоритетних цілей, обирати оптимальні методи для їх досягнення, створювати оптимальні умови для повноцінного розвитку своїх вихованців, організовувати цікавий навчально-виховний процес, обирати оптимальні засоби та прийоми спілкування, визначати напрямки самовдосконалення.

Таким чином, аналіз наукової літератури, експериментальних досліджень вчених, довів що створення професійного іміджу вчителя-дефектолога, необхідний, виходячи з позиції того, що у мало інформованому суспільстві складається хибна думка щодо професії. Спеціалісти даної професії мають удосконалювати та розвивати власні якості та вміння, формувати професійно-ціннісні орієнтації. Складові іміджу вчителя-дефектолога відрізняються від звичайного іміджу педагога.

Подальшими перспективами вивчення проблеми формування іміджу професії вчителя-дефектолога є уточнення структурних елементів іміджу його професії, складових та самого процесу створення іміджу вчителя-дефектолога, вивчення ролі особистісних властивостей у оцінці професії, створення рекомендацій, програм формування позитивного ставлення до професії «вчитель-дефектолог».

Список літератури

1. Атаманська Х.І. Проблеми формування професійного іміджу майбутнього соціального педагога/ Х.І. Атаманська// Гуманітарні науки. – 2012. - №2. – С. 121-126
2. Камышева Е. Ю. Педагогический имидж учителя / Е. Ю. Камышева // Известия Уральского государственного университета. Сер. 1, Проблемы образования, науки и культуры. – 2009. – № 4 (68). – С. 48 – 53.

3. Толковый словарь русского языка конца XX века. Языковые изменения; под. Ред. Г.Н. Складневской. – СПб.: ИЛИ РАН, изд-во «Филио-Пресс», 1998. – 700 с.